

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., ve věci žalobce **Ing. M. K.**, zastoupeného Mgr. Davidem Zahumenským, advokátem se sídlem Burešova 6, Brno, proti žalovanému **Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. MSK 81401/2015 ze dne 22. 7. 2015, ve věci evidence obyvatel,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje č. j. MSK 81401/2015 ze dne 22. 7. 2015 **se z r u š u j e** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15.342 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Davida Zahumenského, advokáta se sídlem Burešova 6, Brno.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se svou žalobou doručenou Krajskému soudu v Ostravě dne 21. 9. 2015 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného č. j. MSK 81401/2015 dne 22. 7. 2015, kterým bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Frenštát pod Radhoštěm (dále jen „správní orgán I. stupně“) č. j. OVVŠ/8189/2015/nbese/spis 1545/2015 ze dne 26. 5. 2015, kterým nebylo vyhověno žalobci a údaj o místu trvalého pobytu paní M. K., nar. X, trvale bytem F. p. R., Š. č. 1438 (dále jen paní K.) nebyl zrušen. Žalobce požádal o zrušení údaje o místu trvalého pobytu v bytě, jehož je výlučným vlastníkem, neboť manželka paní K. trvale a dobrovolně opustila rodinnou domácnost a nesvědčí jí proti právo užívání. Žalovaný této námitce v napadeném rozhodnutí nepřisvědčil a uzavřel, že užívací právo manželky trvá do rozvodu manželství. Proto odvolání žalobce zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby, přičemž zopakoval, že užívací právo manželky paní K. vzniklo na základě uzavření manželství s žalobcem a jeho zánik se váže pouze k okamžiku nabytí právní moci rozsudku o rozvodu manželství.

Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dvou měsíců po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí žalovaného žalobci, tedy v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 152/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná; ve věci rozhodl bez jednání v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť s tímto postupem oba účastníci souhlasili.

Ze správního spisu krajský soud zjistil, že dne 31. 3. 2015 podal žalobce správnímu orgánu I. stupně žádost o zrušení dosavadního údaje o místu trvalého pobytu paní K., jeho manželky. V žádosti žalobce uvedl, že v současné době je manželka hlášena k trvalému pobytu na adrese Š.č. X, F. p. R., avšak zdržuje se na adrese Š. č. X, F.p. R. Žalobce v žádosti rovněž uvedl, že manželka předmětný objekt neužívá od května r. 2012, přičemž užívací právo k objektu jí zaniklo dne 31. 3. 2015 na základě odvolání souhlasu vlastníka objektu, tj. žalobce. Z usnesení Policie České republiky ze dne 24. 11. 2014, č. j. KRPT-243629-12/TČ-2014-070411, soud zjistil, že dne 14. 11. 2014 uvedla paní K. ve svém výsledku, že v současné době bydlí na adrese Š. X, F. p. R. Z čestného prohlášení pana R. A. ze dne 18. 2. 2015 vyplynulo, že paní K. žalobce žije ve společné domácnosti se svými dcerami na adrese Š. X, totéž paní K. uvedla u ústního jednání před správním orgánem I. stupně ze dne 13. 5. 2015.

Správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 26. 5. 2015 žádosti žalobce nevyhověl a údaj o místu trvalého pobytu paní K. nezrušil s odůvodněním, že ke dni vydání rozhodnutí je paní K. manželkou žalobce, a tudíž disponuje užívacím právem k bytu manžela právě z titulu manželství. V takovém případě tedy není naplněna první zákonná podmínka ustanovení § 12 odst. 1 písm. c) zákona č. 133/2000 Sb. o evidenci obyvatel (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“).

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž namítal především nesprávné právní posouzení spočívající ve skutečnosti, že samotná existence manželství nemá bez dalšího vliv na závěr o tom, zda jeden z manželů má užívací

k objektu ve vlastnictví druhého manžela. O odvolání rozhodl žalovaný dne 22. 7. 2015 napadeným rozhodnutím, že odvolání zamítnul a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil s odůvodněním, že samotná existence manželství zakládá paní K. oprávněnost užívat předmětný byt, a to minimálně do doby pravomocného rozhodnutí soudu o rozvodu

Podle ustanovení § 12 odst. 1 písm. c), odstavce 2, zákona o evidenci obyvatel, ohlašovna rozhodne o zrušení údaje o místě trvalého pobytu v případě, zaniklo-li užívací právo občana k objektu nebo vymezené části objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana a neužívá-li občan tento objekt, nebo jeho vymezenou část, a to pouze jen na návrh vlastníka objektu nebo jeho vymezené části nebo na návrh oprávněné osoby, podle § 10 odst. 6 písm. c) tohoto zákona. Navrhovatel je v takovém případě povinen existenci důvodů uvedených v odstavci 1 písm. c) ohlašovně prokázat.

Podle ustanovení § 10 odst. 1 zákona o evidenci obyvatel, *místem trvalého pobytu se rozumí adresa pobytu přihlášená v České republice, která je uvedena v základním registru obyvatel ve formě referenční vazby (kódu adresního místa) na referenční údaj o adrese v základním registru územní identifikaci, adres a nemovitostí, kterou si občan zvolí zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání.*

Z uvedeného vyplývá, že právo na zvolení místa trvalého pobytu a na evidenci trvalého pobytu v místě, v němž si tento druh pobytu občan zvolí, je veřejně subjektivním právem. Nedílnou součástí tohoto veřejného subjektivního práva na zvolení místa trvalého pobytu je také právo na to, aby na zvolené adrese místa trvalého pobytu nebyly evidovány osoby, které pro to nesplňují nebo přestaly splňovat zákonné podmínky (srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 64/2005-108 ze dne 6. 2. 2007). V posuzovaném případě žalobce, který je vlastníkem předmětného bytu, kde má paní K. hlášen trvalý pobyt, což v řízení nebylo sporné, navrhl zrušení tohoto trvalého pobytu pro zánik jejího užívacího práva. Paní K. přitom užívací právo odvozovala z manželství s žalobcem, tedy z institutu soukromoprávního.

Od 1. 1. 2014 nabyt účinnosti zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník (dále jen „o. z.“), který se právu bydlení manželů věnuje v ustanovení § 743 a násl. Podle § 744 o. z., *je-li obydliím manželů dům nebo byt, k němuž má jeden z manželů výhradní právo umožňující v domě nebo bytě bydlet, a je-li to jiné právo než závazkové, vznikne uzavřením manželství druhému manželu právo bydlení. Vznikne-li jednomu z manželů takové výhradní právo za trvání manželství, vznikne tím druhému z manželů právo bydlení.* Podle ustanovení § 743 odst. 1 o. z., *manželé mají obydli tam, kde mají rodinnou domácnost.*

Rodinná domácnost, která není v zákoně výslovně definována, přitom vzniká na základě dohody manželů o tom, že rodinnou domácnost budou vést, přičemž zákon předpokládá i dohodu opačnou, tedy že mohou mít každý svou domácnost (srov. ustanovení § 690 a § 691); za takové situace rodinná domácnost nevzniká, nevzniká ani obydli manželů a tím pádem by nevzniklo užívací právo druhého manžela k domu či bytu jeho výhradním vlastnictvím. Rodinná domácnost může i ze

trvání manželství zaniknout, pominou-li předpoklady její existence. Rodinná domácnost zaniká jednak dohodou manželů, přitom je podstatné, že ji netvoří pouze samotné spolubydlení manželů, ale musí se jednat též o společné hospodaření. Dohodou manželů, že již nebudou společně žít a hospodařit, tak musí obsahovat dohodu o obou těchto rysech rodinné domácnosti; dohoda pouze o jednom z těchto znaků rodinné domácnosti zánik rodinné domácnosti nezpůsobuje. Druhým způsobem je trvalé opuštění rodinné domácnosti jedním z manželů s úmyslem žít trvale jinde. Povinným znakem tohoto jednání je tedy úmysl trvale zrušit a neobnovit rodinnou domácnost, úmysl trvale ukončit spolužití i společné hospodaření s tím, že manžel má v úmyslu trvale žít jinde. Trvalé opuštění rodinné domácnosti spojené se zánikem rodinné domácnosti předpokládá např. ustanovení § 699 o. z., podle kterého mají možnost manželé rodinnou domácnost vypořádat. Zanikne-li rodinná domácnost v průběhu manželství manželů, nemají již manželé společné obydlí, a vzhledem k tomu, že právo bydlení manžela, který nemá výhradní právo v domě či bytě druhého manžela, je vázáno na to, že zde má rovněž obydlí, zanikne rovněž toto právo bydlení.

V posuzovaném případě žalobce tvrdil, že rodinná domácnost zanikla jejím trvalým opuštěním manželkou. Správní orgán I. stupně a žalovaný, vedení nesprávným názorem, že právo bydlení paní K., které je jejím užívacím právem ve smyslu shora citovaného ustanovení § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel, vyplývá z povinnosti manželů žít spolu, a proto trvá do zániku manželství, se otázkou trvání rodinné domácnosti žalobce a paní K. nijak nezabývali. Rozhodnutí žalovaného je proto nezákonné. Při zjištění, že zde je návrh vlastníka předmětného bytu a současně, že paní K. jako oprávněná osoba objekt neužívá, je nutné, aby se žalovaný zabýval zánikem práva bydlení paní K., tedy zda rodinnou domácnost manželů opustila s úmyslem trvalého ukončení spolužití a spolehospodaření. Krajský soud proto napadené rozhodnutí postupem podle ustanovení 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém se bude zabývat tím, zda odstěhováním se paní K. z místa obydlí manželů došlo k trvalému opuštění rodinné domácnosti, v důsledku čehož by zaniklo užívací právo paní K. k předmětnému bytu.

Vzhledem k tomu, že v řízení byl plně procesně úspěšný žalobce, vzniklo mu v souladu s ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení, k jejichž náhradě soud žalovaného zavázal. Náklady řízení žalobce představují zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3.000,- Kč, dále odměna ze zastoupení advokátem podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve výši 3.100,- Kč, podle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., a to za tři úkony právní služby, příprava převzetí zastoupení, sepsání žaloby a vyjádření ke stanovisku žalovaného podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky a třikrát režijní paušál ve výši 300,- Kč za každý z těchto úkonů právní služby podle § 13 odst. 3 vyhlášky. Všechny tyto náklady řízení podle obsahu spisu žalobci prokazatelně vznikly a jedná se o náklady nezbytně nutné k uplatnění jeho práva. Soud proto žalovaného k jejich zaplacení žalobce zavázal, a to k rukám zástupce žalobce podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. občanského soudního řádu ve spojení s ustanovením § 64 s. ř. s. Lhůtu k zaplacení soud stanovil v souladu s ustanovení § 160 odst. 1 občanského soudního řádu, neboť tato lhůta je přiměřená možnostem žalovaného.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Ostravě dne 24. srpna 2017

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu